

ΜΟΝ' ΚΑΡΤΕΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ, ΝΑ ΒΓΟΥΝ ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ

**Γράφει ο
Γιάννης
Τσιαμίτρος
εκπ/κός -
χοροδιδάσκα-
λος**

Διαβάζοντας
το βιβλίο της Γί-
ώτας Φωτιάδου-

Μπαλαφούτη, «Εμείς οι Βλάχοι» και συγκεκριμένα το κομμάτι που αναφέρεται στο ανέβασμα των Βλάχων από τα χειμαδιά στο βουνά μου, ξύπνησαν μέσα μου παιδικές αναμνήσεις των δεκαετιών '50-'60 που τις έζησα και ένιωσα την ανάγκη να περιγράψω αυτό το γεγονός, μοιράζοντας και τις αναμνήσεις του πατέρα μου από στις δεκαετίες του 20 και 30 (μεσοπόλεμος).

Όταν οι Βλάχοι από την Βέροια πηγαίνανε τα κοπάδια τους από τα χειμαδιά, (τον κάμπο) στα βουνά, στόλιζαν τα άλογά τους και τα μουλάρια με βελόντζες σε χρώματα τανκώ, πορτοκαλί, κόκκινο, με πλακέντες και με χειροποίητα σεντόνια. Κάθονταν επάνω οι κυράδες με αναδιπλωμένα τα φουστάνια με τις μπλέτες μέχρι τους ώμους. Των γέρων οι βελόντζες καρό ήταν σε μαύρο φόντο.

Μπροστά πήγαιναν οι γεροντότεροι, μετά οι νύφες με τα παιδιά. Ξεκινούσαν στις πέντε το απόγευμα (όχι μέσα στη ζέστη), δύο τρεις οικογένειες μαζί με όλο το σπιτομάζωμα και τα ζωντανά τους. Τα βελάσματα και τα κυπροκούδουνα, τα αλαχτύματα των σκύλων και τα τραγούδια έδιναν μια ομορφιά, καθώς όλοι ανηφορίζανε τα δεκαεννιά χιλιόμετρα από την Βέροια για το όμορφο Ξερολίβαδο, το χιλιотραγουδισμένο για την όμορφη «πάντια» (τσαϊρί) με τις στρούγκες γύρω γύρω. Όλοι τους ήταν με το τραγούδι και τα καλαμπούρια στο στόμα, που φανέρωνε την λαχτάρα

τους να ξεκαλοκαιριάσουνε στις καταπράσινες πλαγιές του Βερμίου:

«Μον' καρτερώ την άνοιξη, το Μάη το καλοκαίρι, ν'ανοίξει ο γάβρος κι η οξιά, να ισκιώσουν τα λημέρια. Να βγουν οι βλάχοι στα βουνά, να βγουν στα κορφοβούνια, να βγω και εγώ που 'μαι άρρωστος ψηλά κοντά στο Ξηρολίβαδο, ν'αφήσω την ψυχούλα μου, ν'αφήσω το κορμί μου».

Ο πρώτος σταθμός ήταν στο Βρωμοπήγαδο. Ξεφόρτωναν τα ζώα ν'ανασάνουν από το βάρος τους, τα άφηναν να βοσκήσουν όλο το βράδυ και να ξεκουραστούν. Με μεγάλη υπομονή, οι γυναίκες γέμιζαν τις μπουκλές σε μια βρύση που σταγόνα σταγόνα έσταζε το δροσερό νερό. Ωρες στη σειρά οι παρέες. Οι άντρες έκοβαν τη ζεστή φτέρη από την ημέρα που την έβλεπε ο ήλιος και την έστρωναν παχιά για το βραδινό ύπνο. Οι γυναίκες έβαζαν τα μπραγκάσια στις πέτρες πάνω και με τα ξύλα που μάζευαν από γύρω, έβραζαν τους τραχανάδες και τα γάλατα για το ρόφημα το βραδινό. Πύτιαζαν τα τυριά και τζαντίλες τις κρεμούσαν στα ξύλα που σταυρωτά τα στέριωναν στα δέντρα.

Μετά τον ύπνο, τα χαράματα στις πέντε ανηφόριζαν για το χωριό για να μη τους προλάβει η ζέστη κι έτσι έφθαναν πρωί κιόλας. Τα αρρωστικά μωρά μόλις πατούσαν το πόδι τους στο Ξερολίβαδο έπαιρναν χρώμα, ζωντάνευαν. Πολλές φορές έπιανε βροχή. Μια φορά, όπως μας διηγήθηκε η μανάρα (γιαγιά), ένα αρρωστικό το χαν επάνω σε μια κόκκινη βελόντζα. Και όπως το ξετύλιξαν όταν έφτασαν στο χωριό, βάφτηκαν τα μαγουλάκια του από την βελόντζα και η γιαγιά φώναξε «Λαϊ βιάστε, τσε ιάσι μούντι! Βετζ, βετζ νίγκε νι γινίμ Σι φισιερικ αντούσι χρώμ» = Καλέ νύφη τι είναι το βουνό! Κοίτα, κοίτα, ακόμα δεν ήρθαμε και το μωρό έφερε χρώμα!»

Το Ξερολίβαδο! Ένα όμορφο χωριό στα 1250 μέτρα υψόμετρο, με τα βουνά τριγύρω καταπράσινα με οξιές και πεύκα και το Ξεροβούνι γυμνό χωρίς φύτρα. Κι ανάμεσά τους το οροπέδιο μ'ένα πυκνό πράσινο τσαϊρί το Μάη, που το καλοκαίρι ξεραίνονταν και χρυσίζε. Τέτοιο οροπέδιο δεν υπάρχει πουθενά! Στα πλάγια του γυμνού λόφου ήταν τα σπία και εκεί ψηλά ο Αϊ Λιάς, η Εκκλησία του χωριού!

Όταν έφταναν στο χωριό, αυτοί που είχαν φτάσει νωρίτερα τους καλωσόριζαν με μοσχομυρισμένο καφέ που το καβούρντιζαν στο «ντουλάπι», ένα στρογγυλό κουτί από τεκεπέπερασμένο σε μια σιδερένια βέργα, που το στριφογύριζαν πάνω στη φωτιά ώρες κι έψηναν το κριθάρι, το ρεβίθι και τους σπόρους του καφέ. Κι έτσι, σαν τα βάζαν τ'άλεθαν μέσα στο γουδί, μια γούβα από μάρμαρο μ'έναν κόπανο σιδερένιο. Μετά έκαναν τυρόπιτες και τσουκνιδόπιτες. Έτσι και αυτοί καλωσόριζαν τους επόμενους που έρχονταν από κάτω.

Τα σπία άνοιγαν το ένα μετά το άλλο

και όλοι έπεφταν με τα μούτρα στη δουλειά. Οι άντρες και τα παιδιά στα γιδοπρόβατα. Οι γυναίκες, ως δεύτερες μέλισσες, έστηναν τα καζάνια στην πυροστιά, έφτιαχναν νόστιμα φαγητά, άλειφαν τα χαγιάτια με κοκκινόχρωμα ανακατωμένο με βουινιά για να μη σκάει και να μη βγάζει σκόνη όπως το σκούπιζαν. Τα άσπρα υφαντά (φτιαγμένα με τα χέρια τους) τα λεύκαιναν, αφού τα μούσκευαν σε νερό, όπου ανακάτευαν φρέσκια γελαδίσια βουινιά. Τα σπία ήταν φτιαγμένα με κοτρώνες (ξερολιθιά) και τα σοβάτιζαν με βουινιά κι αυτά, που την έσμιγαν με χύμα και με γιδομαλλο κομμένο για να βαστάει. Ήταν φτιαγμένα από κοτρώνες. Η μια πέτρα πάνω στην άλλη, ξερολιθιά. Όταν κοιμόμασταν, θυμάμαι που κτυπούσαμε τα κεφάλια μας και μάτωναν. Πάνω από την μπάρα (λίμνη του χωριού), στο γυμνό βουνό, ήταν δύο πελώριες οξιές από τις οποίες ανάλογα με τον ίσκιο τους καταλάβαιναν την ώρα (ήταν το ρολόι τους). Μόνο κάτω από τον ίσκιο τους είχε πρασινάδα όπου εκεί τα πρόβατα έπαιρναν το μεσημεριάτικο απόσταμά τους «λα μίριτσι». Ξεκουράζονταν τα πρόβατα όρθια το ένα κοντά στο άλλο και μπλέκονταν τα κεφάλια τους. Την ώρα που στάλιζαν (Σταλιζω = αναπαύομαι το μεσημέρι σε σκιερό τόπο) και να τα έδωχνες δεν έφευγαν, εκεί, έμεναν όρθια. Το βράδυ μόνο ξάπλωναν.

Στην μπάρα του χωριού (ένα χιλιόμετρο περίπου πλάτωμα) μαζεύονταν οι γέροι και τα μικρά παιδιά και περίμεναν τα κοπάδια που έρχονταν να ξεδιψάσουν. Οι γέροι καταλάβαιναν από τα κουδούνια ποιο κοπάδι είχε το καλύτερο γκισέμι και ασφαλώς τίνος ήταν το κοπάδι. Τα γιδοπρόβατα και τα μουλάρια τραβούσαν μέσα στη λίμνη και το νερό τους έρχονταν μέχρι το γόνατο. Κανένας από τους ανθρώπους δεν πατούσε μέσα στην μπάρα γιατί είχε λάσπη και πολλές φορές τα ζώα χάνονταν.

Η χαρά των παιδιών ήταν όταν η μπάρα είχε νερό. Πολλές φορές είχε ξηρασία και το νερό λιγότευε, τότε αναγκαστικά ποτίζανε τα γιδοπρόβατα με τους κουβάδες από τα πηγάδια. Στην «πάντια = τσαϊρί» η κάθε οικογένεια είχε και το δικό της πηγάδι. Μια φορά που στέγνωσε η μπάρα, κουβάλησαν με τα κάρτα κοκκινόχρωμα για να κρατάει το νερό από τις βροχές και τα χιόνια και από το εσωτερικό του πάτου της (είχε φλέβα που έτρεχε νερό και γέμιζε).

Το κάθε σπία είχε από δύο πηγάδια. Το ένα για τη λάτρα και το άλλο για να πίνουνε. Τα πηγάδια τα έσκαβαν σε δέκα πέντε μέτρα βάθος και τα χτιζαν με πέτρα και τα είχαν πάντα σκεπασμένα. Το πιο κρύο πηγάδι ήταν η Μπούνα (καλό) και όλοι πήγαιναν εκεί να πάρουν νερό, το βράδυ στέρευε και το πρωί είχε πάλι νερό.

Την ημέρα της γιορτής του πολιούχου του χωριού Αη Λιά σε αυτό το πηγάδι έφερναν τις εικόνες μετά την λειτουργία (ακόμα γίνεται αυτό) και γίνονταν ο αγιασμός αφού πρώτα είχε γίνει η δημοπρασία τους για τις ανάγκες της εκκλησίας. Και το απόγευμα ο χορός με τα όργανα. Ο χορός γινότανε σε μεγάλες δίπλες. Οι γυναίκες χόρευαν με τα τσιπούνια μπροστά, οι άντρες δεύτερη σειρά και όταν πια νύχτωνε και δεν έβλεπαν, άναβαν φωτιές. Ένα κούτσουρο δαδί τους έφεγγε. Μια βδομάδα γλεντούσανε. Την δεύτερη ημέρα του Αη Λιά ψήνανε στα Πεύκα, κάθε πεύκο και οικογένεια. Έψηναν το κατσίκι, το αρνί, φαί χορός, χορός χορός που συνεχίζονταν πάλι στο χωριό, στο μεσοχώρι.....

Περίληψη Κατασχετήριας Έκθεσης Ακίνητης Περιουσίας για Διενέργεια Πλειστηριασμού

Στις 26 Μαΐου 2010 ημέρα Τετάρτη, από την 4η έως και την 5η απογευματινή ώρα της ίδιας ημέρας, στο Ειρηνοδικείο Βέροιας και ενώπιον του Συμβολαιογράφου Βέροιας κ. Ανδρέα Καπράρα (οδός Μητροπόλεως αρ. 16, τηλ: 2331029625), με επίσημη της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία "Μιχαήλ Δ. Τσαλόπουλος και Σία Ο.Ε. Αντιπροσωπείες - Διανομές - Εμπόριο" που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και εκπροσωπείται νόμιμα, κατόπιν σχετικής εντολής του Δικηγόρου Βέροιας Γεωργίου Μπιλέκα, θα εκτεθεί σε δημόσιο αναγκαστικό πλειστηριασμό το ακίνητο του προμηθευτικού - παραγωγικού-καταναλωτικού συνεταιρισμού με την επωνυμία «Η ΗΜΑΘΙΑ ΣΥΝ ΠΕ - ΕΝΩΣΗ ΠΑΝΤΟΠΩΛΩΝ» που εδρεύει στη Νέα Περιφερειακή Οδό Βέροιας και εκπροσωπείται νόμιμα.

Δηλαδή

Ένας αγρός που βρίσκεται στη θέση "ΣΕΧΕΡ ΑΛΤΙ" της κτηματικής περιοχής αγροκτήματος Βέροιας της περιφέρειας του ομωνύμου Δήμου και Ειρηνοδικείου, με αριθμό τεμαχίου 916, Κατηγορίας Α', ολικής έκτασης 4.625 τ.μ. που συνορεύει γύρω του με δρόμο (Νέα Περιφερειακή Οδό Βέροιας) και με ακίνητα ιδιοκτησίας Παράσχου Χατζησυμεών, Αδ. Δημητρακάκη και Παναγιώτη Ρούσου. Στον αγρό αυτό υφίσταται κτίσμα ισόγειο εμβαδού 925 τ.μ. με υπόγειο εμβαδού επίσης 925 τ.μ.

Η τιμή πρώτης προσφοράς κατά την έναρξη του πλειστηριασμού ορίζεται στις 1.200.000,00 €

Όποιοι επιθυμούν να λάβουν μέρος στον πλειστηριασμό πρέπει να καταθέσουν γραπτές και σφραγισμένες προσφορές, που με ποινή ακυρότητας δεν πρέπει να περιλαμβάνουν αίτηση ή όρο, είναι ανέκκλητες και υποβάλλονται μαζί με την εγγύηση και το τυχόν πληρεξούσιο τους στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, είτε στο γραφείο του (Μητροπόλεως 16 - 1ος όροφος) την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη ημέρα του πλειστηριασμού κατά τις ώρες 9 το πρωί έως τις 2 το απόγευμα με σύνταξη σχετικής πράξης, είτε την ημέρα του πλειστηριασμού στον τόπο του (Ειρηνοδικείο Βέροιας) από τις 4 έως τις 5 το απόγευμα, οπότε καταχωρίζονται στην έκθεση του πλειστηριασμού. Υπάρχουν βάρη

**Ο Δικαστικός Επιμελητής
Αντώνιος Εμμ. Κόζας**